Dosarul nr. 2c-378/23 /2-23022456-12-2c-14022023/

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

01 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
în componența:
președintele ședinței, judecătorul Sergiu Suvac
grefier Adelina Țușca

cu participarea reprezentantului reclamantului, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a MAI, – angajatul Alexandru Dragoi, precum și

a reprezentantului pârâtei, Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", – administrator Lilian Perecheatco,

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a MAI împotriva Societății cu Răspundere Limitată „S&T IT Services" cu privire la încasarea penalității,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces.

La 13 februarie 2023, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „S&T IT Services" cu privire la încasarea penalității.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 august „2019" între Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în calitate de beneficiar, și Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", în calitate de antreprenor, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 2-LC, în baza căruia ultimul și-a asumat obligația de a executa lucrările de construcție a turnurilor pentru comunicații prin radioreleu pe segmentul de frontieră Giurgiulești-Olănești, în termen de maxim 6 luni de la data înregistrării contractului la Ministerul Finanțelor.

Notează că la 11 septembrie 2020 contractul a fost înregistrat la Ministerul Finanțelor.

Menționează că, deși lucrările urmau a fi executate până la 11 martie 2021, de facto au fost executate mai târziu, fapt confirmat prin factura fiscală din 28.05.2021 însoțită de documentația aferentă.

Prin urmare consideră că pârâta nu a respectat obligația de executare a lucrărilor în termen.

Accentuează reclamanta că, conform pct. 10.7 din contractul de antrepriză, pentru executarea cu întârziere a lucrărilor, antreprenorul poartă răspundere materială în valoare de la 0,1% din suma lucrărilor executate cu întârziere, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a contractului.

Consideră că, deoarece lucrările au fost executate de pârâtă cu întârziere, ultimei i-au fost calculate penalități în sumă de ***** lei.

A menționat că la 10.03.2022 a expediat în adresa pârâtei o somație privind restituirea benevolă a despăgubirilor materiale.

Solicită Inspectoratul General al Poliției de Frontieră încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „S&T IT Services" în beneficiul său a penalității în sumă de *****lei (f.d. 2-4).

La 26 mai 2023, reprezentantul pârâtei, Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services" – administratorul, Lilian Perecheatco, a prezentat referința, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, ca fiind neîntemeiată (f.d. 27-29).

În motivarea referinței a indicat că lucrările contractate au fost executate în termen.

Subliniază că predarea lucrărilor nu a fost posibilă odată cu terminarea acestora din motive justificate, neimputabile pârâtei.

Menționează că lucrările care au făcut obiectul inițial al contractului nr. 2-LC din 26.08.2020 au fost complet finalizate în luna februarie 2021.

Notează că pe parcursul executării lucrărilor a fost constatată necesitatea executării de lucrări suplimentare, care nu se regăseau în proiectul inițial de execuție și nici în devizul de cheltuieli, dar care erau necesare a fi executate conform normelor tehnologice și fără de care recepția la terminarea lucrărilor era imposibilă. Drept urmare, a apărut necesitatea modificării contractului.

Afirmă că la 06.04.2021, după expirarea termenului inițial pentru execuția lucrărilor – 11.03.2021, grupul de lucru pentru achiziții al beneficiarului a adoptat decizia nr. 14 din 06.04.2021 privind modificarea contractului de achiziții publice, în sensul majorării prețului contractului cu suma corespunzătoare valorii lucrărilor suplimentare.

Susține că la 06.04.2021 părțile au încheiat acordul adițional nr. 1 la contract, având ca obiect majorarea valorii totale a lucrărilor cu valoarea lucrărilor suplimentare necesar a fi executate în mărime de *****, care a fost înregistrat la Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor, respectiv, a intrat în vigoare abia la 06 mai 2021.

Relatează că neincluderea în acordul adițional numit a unui termen pentru executarea lucrărilor suplimentare se explică prin faptul că la acea dată toate lucrările erau deja executate, fiind necesară doar majorarea prețului contractului pentru a putea fi predate și facturate lucrările la valoarea lor deplină.

Menționează că predarea și facturarea ultimelor lucrări a fost posibilă doar după intrarea în vigoare a acordului adițional nr. 1 la contract, adică după 06 mai 2021.

Afirmă că în perioada imediat următoare părțile au lucrat la întocmirea documentației financiare aderente ultimelor lucrări executate, iar la 28 mai 2021 pârâtul a

transmis beneficiarului factura fiscală însoțită de documentația aferentă ultimelor lucrări executate.

Accentuează că lucrările au fost recepționate de către beneficiar fără obiecții/rezerve sau pretenții în raport cu termenul de execuție a lucrărilor.

În aceste condiții, consideră că reclamantul nu este îndreptățit să ceară plata vreunor penalități de orice natură. (f.d. 27-29)

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a MAI – angajatul, Alexandru Dragoi, a susținut cererea de chemare în judecată, în baza motivelor de fapt și de drept invocate în acțiunea depusă, solicitând admiterea integrală a acțiunii.

Reprezentantul pârâtei, Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", – administratorul, Lilian Perecheatco, în ședința de judecată s-a expus în favoarea respingerii acțiunii, reținând argumentele desprinse din referința formulată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva Societății cu Răspundere Limitată „S&T IT Services" cu privire la încasarea penalității, ca fiind neîntemeiată și pasibilă respingerii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În ședința de judecată instanța a constatat următoarele circumstanțe de fapt.

Materialele cauzei atestă că între Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", în calitate de antreprenor general şi Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 2-LC privind achiziția prin licitație publică din 26 august 2020, potrivit căruia antreprenorul general s-a obligat să execute lucrările de construcție a turnurilor pentru comunicații prin radioreleu pe segmentul de frontieră Giurgiulești-Olănești, în conformitate cu prevederile proiectului tehnic, cu detaliile de executare, precum și a normativelor, standardelor și prescripțiilor tehnice. (f.d. 5-7)

Instanța reține că părțile au convenit, reieșind din pct. 3.1. din contractul de antrepriză nr. 2-LC din 26 august 2020, ca durata de executare a lucrărilor contractate să fie de 6 luni după înregistrarea contractului la Ministerul Finanțelor.

Instanța a stabilit că, contractul de antrepriză nr. 2-LC privind achiziția prin licitație publică din 26 august 2020, a fost înregistrat la Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor, la 11 septembrie 2020, fapt confirmat prin inscripția desprinsă de pe contract. (f.d. 7 verso)

În continuare, instanța constată că valoarea lucrărilor ce reprezintă obiectul contractului este de ***** lei, iar modalitatea și termenul de efectuare a achitărilor de către beneficiar fiind prevăzută la pct. 4.2. din contract.

Reieșind din materialul probatoriu administrat, instanța atestă că ulterior încheierii contractului de antrepriză nr. 2-LC din 26 august 2020, pe parcursul executării lucrărilor, s-a constatat necesitatea executării de lucrări suplimentare, care nu se regăseau în proiectul inițial de execuție și nici în devizul de cheltuieli, dar care erau necesare a fi executate conform normelor tehnologice și fără de care recepția la terminarea lucrărilor era imposibilă.

Astfel, potrivit deciziei nr. 14 din 06.04.2021, grupul de lucru pentru achiziții al beneficiarului a hotărât modificarea contractului de achiziții publice, în sensul majorării prețului contractului cu suma corespunzătoare valorii lucrărilor suplimentare în mărime de ***** lei. (f.d. 8-9)

În acest sens, instanța reține că la 06.04.2021 a fost încheiat acordul adițional nr. 1 la contractul nr. 2-LC din 26 august 2020, având ca obiect majorarea valorii totale a lucrărilor cu valoarea lucrărilor suplimentare necesar a fi executate în mărime de ***** lei, care a fost înregistrat la Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor, la 06 mai 2021. (f.d. 10)

Necesită a fi menționat că acordul adițional nr. 1 la contractul nr. 2-LC din 26 august 2020 nu conține nicio referire la vreun termen limită impus antreprenorului pentru îndeplinirea obligațiilor sale.

Cu toate acestea, considerând că antreprenorul nu și-a executat în termen obligațiile asumate, reclamantul a depus la 10.03.2022 în adresa pârâtei o somație prin care a solicitat încasarea sumei de ***** lei, reieșind din certificatul privind calcularea dobânzii anexat la dosar, pentru întârzierea lucrărilor de către Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services”. (f.d. 12, 13)

Constată instanța că, în lipsa unui consens în vederea soluționării amiabile a situației create, reclamantul s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea penalității în sumă de ***** lei, calculată pentru perioada 11.03.2021 – 28.05.2021. (f.d. 12)

Conform art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art.775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației.

Norma juridică cuprinsă în art.776 Cod civil al R. Moldova prevede că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Art.858 alin.(1) Cod civil enunță că temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

Art. 1352 alin. (1) Cod civil prevede, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), iar aceasta se obligă să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit.

Instanța reiterează că raporturile obligaționale între părți izvorăsc din contractul de antrepriză nr. 2-LC din 26 august 2020 și acordul adițional nr. 1 din 06.04.2021.

Potrivit art. 1360 Cod civil, părţile contractante pot conveni asupra unui termen general de executare, iar în caz de necesitate, şi asupra termenului de demarare a lucrărilor, asupra termenului de executare a unor părţi din lucrare şi asupra termenului de finisare a lucrării. (2) Termenul poate fi modificat numai cu acordul comun al părţilor. (3) Dacă părţile convin, executarea poate avea loc într-un termen redus sau imediat, în prezenţa clientului.

Cu referire la norma enunțată, instanța atestă că inițial părțile au prevăzut termenul pentru executarea lucrărilor contractate să fie de 6 luni după înregistrarea contractului la Ministerul Finanțelor.

De asemenea, la pct. 10.7 a contractului este prevăzută răspunderea antreprenorului pentru executarea cu întârziere a lucrărilor de la 0,1% din suma lucrărilor executate cu întârziere, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5 % din suma totală a contractului. (f.d. 6 verso)

Totodată, instanța observă că, deși prin acordul adițional încheiat între părți la 06.04.2021, părțile au convenit efectuarea unor lucrări suplimentare de către antreprenor, conținutul acordului nu conține nicio referire la vreun termen limită impus antreprenorului pentru îndeplinirea obligațiilor sale.

Mai mult decât atât, la data formulării prezentei cereri de chemare în judecată, lucrările antreprenorului erau deja executate.

În continuare, potrivit art. 1363 alin. (1) şi (2) Cod civil, după executarea lucrării, clientul este obligat să recepţioneze lucrarea în modul, la locul şi în termenul stabilit de legislaţie sau de contract. (2) **Recepţionarea este o declaraţie prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve**.

Necesită a fi menţionat că la materialele cauzei nu a fost anexată nicio probă care să confirme existența unor eventuale obiecții, rezerve din partea beneficiarului pe marginea termenului de efectuare a lucrărilor de către antreprenor.

În acest sens, dosarul conține procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor nr. 1-7 din 24 iunie 2021, cu anexe, semnate atât de către comisia de recepție, cât și de către executant, din care rezultă finalizarea lucrărilor de construcție și care nu conțin obiecții referitor la termenul de executare a lucrărilor. (f.d. 33-74)

În ceea ce priveşte penalitatea solicitată, judecătorul reţine că potrivit art.947 alin. (1) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

În acest sens, clauza penală constituie o convenţie accesorie, care îşi grevează existenţa pe convenţia principală.

Respectiv, clauza penală poate fi prevăzută, atît pentru neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, cît şi pentru orice altă încălcare a obligaţiilor, inclusiv pentru executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Or, penalitatea are un caracter compensatoriu al prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligaţiei, fie executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Potrivit art. 949 alin. (1), (3) Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît

şi plata penalităţii. (3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Prin prisma normei citate, instanța remarcă, că creditorul care a primit executarea obligației nu mai poate cere plata penalităților stabilite pentru cazurile de neexecutare „stricto sensu" a obligației, iar ca excepţie, prevederile citate acordă totuși creditorului, care a primit executarea obligaţiei, dreptul de a pretinde plata penalităţilor doar dacă şi-a rezervat acest drept la primirea executării.

Important este de remarcat şi faptul că la data primirii nemijlocite a cererii de chemare în judecată în procedură prin încheierea judecătorului din 16 martie 2023, lucrările erau executate de către antreprenor, fapt rezultat din explicațiile participanților și din procesele-verbale de recepție a lucrărilor din 24 iunie 2021.

De asemenea, după cum anterior s-a constatat, procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor nr. 1-7 din 24 iunie 2021, semnate de ambele părți, nu conțin obiecții din partea beneficiarului, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, referitor la termenul de executare a lucrărilor, inclusiv, impunerea antreprenorului la achitarea a careva penalități în acest sens.

În același context, instanța reține ordinul de plată nr. 1547 din 27 decembrie 2021, privind restituirea către antreprenorul, Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, a garanției în mărime de ***** lei, ce confirmă încă o dată lipsa pretențiilor din partea beneficiarului pe marginea lucrărilor executate de antreprenor.

Or, potrivit pct. 6.8 din contractul de antrepriză nr. 2-LC privind achiziția prin licitație publică din 26 august 2020, părțile au convenit că garanția de bună execuție se va restitui antreprenorului general după semnarea procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor

Mai mult, în condițiile în care lucrările de construcție au fost finalizate de pârâtă, prin prisma art. 965 Cod civil, stingerea obligaţiei denotă încetarea raporturilor juridice dintre părți, iar alin. (2) al aceluiași articol, expres prevede că dacă obligaţia este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobînda şi penalităţile ori să repare prejudiciul.

E de subliniat și faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „S&T IT Services", în calitatea sa de antreprenor, nu este vizat de termenul de 6 luni fixat inițial în contractul de antrepriză nr. 2-LC din 26 august 2020, în condițiile în care acordul adițional nr. 1 din 06.04.2021, care prevede efectuarea unor lucrări suplimentare de către antreprenor, nu conține nicio referire la vreun termen limită impus pârâtei pentru îndeplinirea obligațiilor sale.

Faţă de aceste considerente, precum și în condițiile în care, la recepționarea lucrărilor, reclamantul nu şi-a rezervat expres dreptul la încasarea penalității, precum și în situația în care nici nu a probat existența vreunui prejudiciu efectiv în acest sens cauzat de pretinsa întârziere a lucrării, temeiuri de admitere a pretenției privind încasarea penalității lipsesc, motiv pentru care cererea de chemare în judecată formulată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a MAI împotriva Societății cu Răspundere Limitată „S&T IT Services” cu privire la încasarea penalității, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 zile de la pronunțare, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sergiu Suvac